

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Csakny: Negyedévre 9 korona.
 Három évre 12 .
 Földön: Negyedévre 5 .
 Három évre 20 .

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Komlóssy polgármestersége.

— dec. 12.

Komlóssy Artur hat esztendő óta főjegyzője a városnak. Mikor megválasztották, sokan rászavaztak a függetlenségi-párt hívei közül; mert olyan férfinak ismerték, aki egész élete munkásságát önzetlen lelkesedéssel kész a város, a polgárság javának szentelni.

Akkor tájt erős szelek fújdogáltak a függetlenségi-párt ellen. A párt számos tagja fölkereste Komlóssy Arturt és ez a küldöttség azt kérte tőle, hogy viselje szíven a város javát részrehajlás nélkül, ők csupán azt kívánják, hogy tekintsek őket embereknek, akikkel méltányosan kell bánni, akiket ne lehessen legszebb polgári jogaik gyakorlásától elzárni, megfosztani. Mert el vannak taposva; irtják őket tüzzel, vassal, acéllal.

Komlóssy Artur megfogadta és fogadását meg is tartotta híven, hogy csupán Debrecen városának, e város polgárságának javáért fog küzdeni s ezért az önfeláldozásra is kész. Akik ismerik a lefolyt hat év

történetét, jól tudják, hogy Komlóssy Arturnak hányszor vetették szemére, hogy a népszerűséget keresi, hogy a függetlenségi elemek kedvez, midőnpedig csak bátran, nyíltan és erős akarattal a város érdekeiért szállt sikra.

Megvádolásokkal, gyanúsításokkal nem törődve haladt a maga útján és élete legfő céljának, dicsőségének azt tartotta, hogy Debrecen városát önzetlenül, részrehajlatlanul szolgálja.

Az utolsó esztendőben új állapotok következtek. Puky Gyula főispán eszményi elvek alapján foglalta el székét. Akiket azelőtt az acélpengét folyvást villogtatók üldöztek, a közigazgatási munkássághoz közel férni sem engedtek, azok számára (közismeretű tény, hogy Komlóssy férfias hozzájárulásával, helyesléssel) megnyílt a tér. A megürült bizottsági tagságok helyére a főispán csupa függetlenségit hívott be.

Volt tehát alkalmuk a függetlenségieknek a város jövőjét, boldogulását, gyarapodását elősegíteni. Megtették-e vajjon? Kezükbe ada-

tott a mód és ők mit cselekedtek? Első munkájuk az volt, hogy romboltak. A bizottságokban arra használták fel az alkalmat, hogy a városi tanácssal szemben fokozott követeléseket támasszanak, ellenben a költségvetést megnyirbálták, az eszközöket korlátok közé szorították.

Ugyan ki állíthatja, hogy ez a város fejlesztésére való törekvés? Ki állíthatja, hogy a befolyást nyert erők jól teljesítették polgári kötelességüket?

Ily körülmények közt a tények eltagadásánál nem egyéb az a panaszkodás, hogy Komlóssy Artur főjegyzői állásában nem valósította meg magasztos elveit. Hiszen nem az ő kezében volt a vezetés, a hatalom. De korlátolt hatáskörében is hű maradt elveihez és egy pillanatra sem tévesztette el egyetlen célját, hogy a midőn a többség bizalma a polgármesterségre elhívja, mindazt keresztül vigye, mindazt a munkatervet megvalósítsa, amire vállalkozni magában tehetséget, akaratot, polgári lelkesedést érez.

A szabadelvűpárt hívei bizo-

Csokonai kritikussai.

Irta: Kardos Albert.

Felolvasta a debreceni Csokonai körben Csokonai nak születése évfordulóján.

III.

De az idő igaz, s eldönti a mi nem az! Csokonainak is igazságot szolgáltatott, teljes és méltó igazságot, Csokonai dicsősége napja kiragyogott. Valóban, költő nem gondolhatott volna ki szebb, meghatóbb igazságszolgáltatást, mint a melyet a sors hozott magával. Bizony, bizony ennek láttára megerősödik bennünk a hit, hogy a világrendet a leg-tisztább igazság kormányozza. Mert a kik Csokonai hírnevére homályt borítottak, a kik személye iránt a szeretet és rokon-örzés melegét lehűtötték, azok sorából, azok tanítványai közül támasztott agond-velés Csokonai részére hűséges védőt, igaz ítéletet mondó bírót. Toldy Ferenc volt ez, Kölesynek tisztelő barátja, kinek annál nehezebb volt az igazság útjait megtalálni, mert ifjúkorában őt is meg-tévesztették mesterei, midőn említett iro-dalom történetében önálló vizsgálat nél-kül ismételte Kazincyéknek Csokonairól

szólló kicsinylő véleményét. — De Toldy ideje korán megtért. Saulusból Paulussá lett és ő, ki előbb kövel dobálta Csokonait, élte egyik földatául tüzte ki, hogy ennek az életében oly sokat szenvedett halála után is oly gyakran meghurcolt szegény költőnek nevével letörölje a szennyet, írói dicsősége napját újra fölragyogtassa, személye iránt a szeretet és rokonérzés lángját ismét föllobogtassa.

Magasztos igazságszolgáltatás ez a gondviselés részéről, de egyuttal annak a csodás természeti erőnek a nyilvánulása, melyet Geetha óta Vahlervandtshaft néven nevezünk és amelynek egyaránt hódolnak az élettelen ásványok és a legmagasabbra fejlett lelkek. Mert nem csodálatos-e, hogy a Debrecen közelébe született, Debrecennel annyit érintkező, ősmagyar családból származó Kazincy, továbbá Kölesy, a ki ugyancsak régi magyar kalvinista nemzetségnek a sarja, a ki Debrecenben lakik, a ki a collegiumban nevelkedik, egy évtizeddel Csokonai diáksága után, hogy ezek a nagy embe-reink nem szeretik, nem értik a vérükből a felekezetükből, a szülőföldjükből való Csokonait, sőt mindent elkövetnek, hogy mások is meggyűlöljék, mások is félre-értsék! S nem a csodával határos-e, hogy a fitymáló Kazincy, az ócsárló Köl-

csey után előáll Toldy Ferenc egy jámbor budai német polgár fia, a ki Debrecen talán nem is látta, kollégiumát is csak hírből ha ismerte, a ki buzgó katolikusként nevelkedett, a ki a tősgyökeres magyar szellemet és a népies nyelvet csak könyvből ismerte, a ki mint lelki-ismeretes tudós, mint rendes és pontos tisztviselő éli le életét, előáll Toldy Ferenc és megszereti Csokonait, Ezt az idegen város szülőltét, ezt a kollégiumból kiűzött diákot, ezt a nyugtalan lelkű költőt, ezt a különcödő embert, ezt a majdnem rakoncátlan szellemet! S hogyan szereti! Apa nem lehet büszkébb fiára, anya nem lehet gyöngédebb szülőtte iránt. A legnagyobb társadással fölkatatja Csokonai életének rejtett adatait, össze-szedi nyomtatásban és kéziratban maradt műveit, összegyűjti a reá vonatkozó ter-mékeket, megírja tüzetes életrajzát és sajtó alá rendezi műveiből mindazt, a mi csak nyilvánosság elé bocsátható volt. Minden sora, minden állítása elárulja, hogy mennyire vonzódik Csokonaihoz, mily hódolatot érez költői lángelméje iránt. Semmi szeplőt, semmi foltot nem enged igaztalanul rajta tapadni Csokonai személyén vagy írói hírnevén. Tiltakozik az ellen a léha pletyka ellen, mintha Csokonai a borbán mértéket nem tartott,

nyára ép úgy szeretik Debrecen városát, mint a függetlenségiéket. Nem is lehet, nem is szabad fölteni, hogy a törvényhatósági bizottság 210 tagja közt egyetlen egy is akadna, aki a város közérdeke ellen személyi érdeket kívánjon érvényesíteni.

Az összes városatyák elhíhetik tehát, hogy a szabadelvűpárt jól megfontolta a dolgot, midőn a polgármesteri állást Komlóssy Arturnak ajánlotta fel. Nem pártpolitikai előnyömülést jelent ez, hanem jelenti, hogy a bizottsági többség, mely a szabadelvűpárthoz tartozik, Debrecen város javára törekedett, midőn Komlóssy Arturt ítélte méltónak, hivatottnak a polgármesterségre.

Azt várta, remélte ez a többség, hogy ebbe a szerencsés jelölésbe a függetlenségi-párt is bele nyugszik és Komlóssy Artur megválasztása egyhangú lelkesedéssel megy végbe.

A függetlenségi-párt azonban jobbnak tartja, hogy reverzálisokkal dolgozzék.

A pártfegyelem békóiba szorított bizottsági tagoktól aláírást gyűjt, hogy csak függetlenségi-párti polgármester kell nekik. És homályos értékű fegyverbarátok karjai közt álmodozik.

Ezzel szemben áll az az elvitathatlan igazság, hogy a szabadelvűpárti többség meggyőződéssel vallja, hogy Komlóssy Artur az a jelölt, aki a polgármesteri székben nem csupán a szabadelvűpárti többséget, de az egész várost ki fogja elégíteni nagyszabású munkaterve alapján erős, tapintatos, önzetlen, szakavatott, eszmék, elvek, nemzeti

és városi közérdekek szolgálatára épített polgármesteri működésével.

Ez a tiszta igazság. És mi nyugodtan nézhetünk a tisztújító közgyűlés elé. Mert el fog következni Komlóssy Artur győzelme és ezzel el fog következni az alkotások kora, melynek sikerei, közhasznú eredményei majdan a Komlóssy Artur zászlaja alá gyűjtik az összes bizottsági tagokat. És ez lesz azután Debrecen virágzásának, közművelődési, gazdasági, társadalmi és közigazgatási boldogulásának, fejlődésének rég várt új korszaka.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 11.

A függetlenségi párton még erősen fenyegetőztek az obstrukció folytatásával és azt híresztelték, hogy Uray ma kibeszéli az öt órás ülést. Ezenközben az történt, hogy Rákosi Viktor letöröltette magát és így a mai nap csakugyan Urayra szakadt, a ki jó két óra hosszat humorizált kisebb és nagyobb derűtségek közepette bizalmatlankodván a kormány ellen. Beszéde után csak Vertán Endre volt még feliratkozva, és ekkor hire kelt, hogy a függetlenségi párt még ma leszerel és a szavazás még ma, legkésőbb holnap megtörténik. Vertán beszédét fel kellett függeszteni a ház részvétele miatt. Az elnök a folyosón korholta a szabadelvűeket miért nem időznek benn a teremben. Így történt hogy a midőn az ülést újból megnyitották, a jobboldal szépen megtelt, ellenben a baloldalon csak a szónok egymagában állott.

Hol vannak a hivei?

volna megcáfolja, hogy magában embergyűlölő, társaságban kérkedő lett volna pártját fogja abban a szerencsétlen kollégiumi pörben, melyből fakadt Csokonai életének tragikumai; még külsejét is megszépíti, midőn a zordon szemöldök alatt nyájas tekintet lát, midőn a himlő verte arcon megnyerő és jóságos vonásokat fedez föl. Majd pörbe száll a Csokonait becsmérő fölfogás ellen, rámutat saját mestereinek, Kazincynak és Kölcseynek tévedéseire és balítéletére, tisztázza a költői munkásságára szórt vádak alól, s az elfogult, s az izlésükben megvesztegetett íróktól és közönségtől föllebbezve, egy későbbi nemzedéktől, a teljesen felvilágosult közvéleménytől várja Csokonai jellemének és költői értékének, méltó megítélését. Erre azonban nem kellett sokáig várakoznia, a magyar íróvilág és az egész közönség örömmel csatlakozott Toldy fölfogásához, annyival inkább mert látta, hogy Toldyt a szeretet nem teszi vakká, az elismerés nem bámulóvá. Toldynak ugyan könnyei is kiperdülnek, mikor Csokonai halálvivódását elbeszéli, de azért hibáira nem huny szemet. Toldy megindult lélekkel viszi a tisztelet adóját Csokonai szellemének, de azért műveinek

fogyatkozásait, nem hagyja megrovás nélkül.

Toldy rokonérzésből és igazságéretetből folyó nézetét annál később volt a magyar közönség elfogadni, mert Toldy munkája 1844-ben jelent meg a Petőfi irodalmi föllépése idejében, akkor midőn figyelem és érdeklődés — a nép, nyelve és költészetében felé fordult politikában és irodalomban egyaránt. E demokratikus szellemnek föl kellett támasztani Csokonait, a ki először szálltatta meg a paraszt dalt a költészetben, a ki annyi népi tárgyat, annyi népi nyelvi szót és kifejezést vitte bele az irodalomba. — Toldy valóban a kor szellemének adott hangot s erre annál hivatottabb volt, mert ő éppen ez években a hivatalos magyar irodalomnak is legfőbb képviselője. Mint a Tudományos Akadémia titkára is mint a Kisfaludy társaság egyik legbefolyásosabb tagja, a napi irodalom kérdéseiben dönt: mint irodalomtörténetirő elevenekről és holtakról mond majdnem föllebbezhetetlen ítéleteket.

(Folyt. köv.)

Mit esinálnak a párthivei! kérdezték évődve a jobboldalról.

Hol van az ellentábor?

Mire az elnök élénk derűtség között így szólt közbe:

— A házszabályok nem mondják, hogy melyik oldalon kell 40 képviselőnek lenni, csak 40-en legyenek.

Végül még Thaly Kálmán beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Wlassics Gyula és Cseh Ervin.

Elnök fél 11-kor nyitja meg az ülést

Az iudemnitás.

Uray Imre: Bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, mert erre sok oka van. Csodálatos, hogy pártja vádjait szóltalanul türi a jobboldal. Ők nem személyek ellen, hanem elvekért küzdenek. A miniszterelnöki székben valami megrentő erőnek kell lenni. Apponyt kiváló politikusként tartja, a kire méltán lehetünk büszkék, de meg van győződve arról, hogy a miniszterelnöki székben ő se lenne különb a többinél. Harminc év óta tart ez így, ez a kormány rendszer, kért, hol van a boldogság ebben az országban? A pénzügyminiszter megadóztatja a szegény népet, kegyetlenül behajtja az adót, de megtüri, hogy a miniszteriuma előtt a Szentháromság-tér Szentháromság szobrán kétfejű sas legyen furesa madár ez, ő régi vadász ember, de ilyet még nem lőtt. (Derűtség.) Aztán micsoda kormányzás és hivataloskodás folyik a kereskedelmi miniszteriumban. Boldogult Baross óta nem volt odaváló emberünk. Baross tovább látott az orránál. Derék magyar államférfiu volt, a mit az is bizonyít, hogy Bécsben szidták mert az a jó magyar miniszter, a kit Bécsben szidnak (Derűtség.) de a kit dicsérnek Bécsben, az neki nem kell. (Derűtség.)

Baross óta az egyik miniszter mindig banketezett, a másik mindig utazgatott, úgy hogy a vasutasok már annyiba vették a miniszterüket, mint Gyepes a fazekat. (Derűtség.)

Szól a vasuti politikáról. Némely vidéken akkor adtak új vasuti kupékat, a mikor 67-ben Ausztriával kiegyeztünk. Ausztria kapta a nagyobb felet, mi kaptuk a rentit. (Derűtség.) Ő neki Beregszászig, tehát a legmesszebb kell mennie, mégis a legrosszabb kocsi kapta, hogy jön ő ehhez? (Derűtség.)

Szól ezután a közoktatásügyről. Azt tartja, hogy az állami iskola nem minden vidékre való. A hol a felekezetek színvonalon álló iskolákat tudnak fenntartani, ott meg kell hagyni azokat. Ha az államnak tiszta annyi pénze volna, akkor helyeselné a tömeges államosítást. A nemzetiségi politikát sem helyesli. A magyar faji hibájának tartja, hogy bizalmatlankodik a nemzetiségekkel szemben. Pedig nem akarja őket megmagyarosítani, csak annyit tudjanak magyarul, hogy egymást megértsék. (Helyeslés.) Kifogásolja, hogy a zsidók előzönlük a gimnáziumokat. Minden felekezetnek van gimnáziuma, csak a zsidónak nincs. Allítsanak a zsidók is gimnáziumot maguknak. (Helyeslés a néppártum.) Ezután hibáztatja azt, hogy a gimnázium felső osztályában, különösen, hogy a nyolcadikban is buktatnak a tanárok. Ezzel az apát büntetik meg, nem a gyereket. Ha a nyolcadik osztályban

2 tárgyól bukik a gyerek, akkor már nem engedik vizsgára. Hát talán letörök a lipótvárosi bazilika, ha a másodikkól is pótvizgázik? (Derűtség.) Aztán minden ember hivatalnok akar lenni. Az állam a fejős tehén. Azt akarja mindenki, hogy ha elkaphat egy csőcsöt, azt rághassa holtig. (Zajos derűtség.) Sok mindent kifogásol a földművelésügyi miniszteriumban is; felhossa, hogy a bevándorolt lengyel zsidókat, ha 10 év alatt nem magyarosodnak meg, ki kell kergetni az országból. (Helyeslés a néppárton.) De a legnagyobb kifogása van a honvédelmi miniszter ellen, aki úgy jött be ide a házba, mintha mindazt a csatát ő nyerte volna meg, a melyeket az osztrák hadsereg elvesztett. (Derűtség.) A honvédség szerinte csak ágyutöltelék a közös hadseregnek. De mit akarnak azzal a kapeával, a kétfejű sasos zászlóval és a Gotterhaltéval? Nincs a világnak az a dinasztiaja, a melynek kedvéért elszivelné a Gotterhaltét. Fújják naphosszat a kártnerstrassén, de itt ne zaklassák vele a magyart. (Tetszés a szélbalon.) Aztán az a hadsereg. A tisztjei olyanok, mint az egyszeri zsidó fiú. Büszkéek. A mikor a zsidó fiut kérdezték, hogy miért oly büszke, azt mondta, mert zsidó és ha büszke nem volna, akkor is zsidó volna. A tiszt is büszke, mert ha nem hányták volna meg anynyiszor, akkor is tiszt lenne. (Derűtség.) A magyar a legloyalisabb, mégis legkevesebbet törődik vele a dinasztia. Bécsnek mindent megad, Budapestnek semmit. Azt hitték, hogy azt a cifra palotát a dinasztia fizeti. Ugy fizeti, mint a bármily familia házáat az eklézsia. Rálehet vésni e palotára: csináltatta a nemes, nemzeti, vitélő familia az ország költségén. (Derűtség.) Az indemnitit nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Felkiáltások: Ot perc szünet!

Elnök később ad szünetet.

Vértán Endre nem fogadja el az indemnitit. Ausztriától külön kell válnia és akkor is lehetne vele kereskedelmi szerződést kötni és mindenestre egészségesebb gazdasági viszonyok volnának, ha két szabad nemzet szerződne egymással, mint most, a mikor megbénult a gazdasági élet mindakét államban.

Felkiáltások; Nem vagyunk negyvenen!

Elnök megolvassa a jelenvoltakat és kijelenti, hogy miután csak 37-en vannak benn, az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Vértán Endre tovább folytatja beszédét és felhosszítja a civillista és a védő felemelését. Kijelenti, hogy az indemnitit nem fogadja el.

Thaly Kálmán szinten az indemnitit ellen szólalt fel. A katonaság németsege felháborító. Ez a katonaság nem is akar magyarul beszélni. A protestánsok érdekében követeli Thaly az 1848. XX. törvények végrehajtását. Kívánja továbbá — mint rendesen minden évben — ezuttal Rákóczi hamvainak hazaszállítását. A javaslatot nem fogadja el.

Az országos javító intézet.

Debrecen vagy Szeged.

A város mai közgyűlésén tárgyalja **Simonffy Imre** polgármesternek azt az indítványát, melynek alapján a város bizonyára sürgősen küldöttséget meneszt a kormányhoz, hogy az országos javító intézetet Debrecenben állítsa fel.

Már most Szeged közvéleménye eb-

ben az eljárásban versengést lát. Holott nem az. Mert csak arról van itt szó, hogy Debrecen a kormányt egy szerződésbe foglalt kötelezettségének beváltására figyelmeztesse s ezen az alapon kívánja az országos javító intézet székhelyül Debrecen kijelölését. Debrecen ezzel nem akarja Szegedet elütni a maga igazától, már csak azért sem, mert a vidéki városoknak inkább egymás támogatására kell szövetkezniök, hogy ily módon közös akarattal előmozdítsák a vidéki központok megerősödését.

Az országos javító intézettel kapcsolatban egyébaránt a *Szegedi Napló* Hare az országos javító intézetért című cikkében fölveti a kérdést, hogy Szeged-e? vagy Debrecen? és a következőket írja:

Már hare lesz ezért is — úgy mutatkozik — a vidéki városok között, dacára annak, hogy a kormány annak idején már Szegedet szemelte ki a javító-intézet helyül és e tárgyban a várossal tárgyalt is.

Most azonban Debrecen is jelentkezik és azon bizonyodik, hogy a kormány ő vele is tárgyalt, sőt mi több: a kormány meg is ígerte neki és egy szerződési pont ugyszólván kötelezi is Debrecen kívánóságának teljesítésére.

Mindezt egész komolyan adja elő a debreceni *Szabadság* című lap társunk azon alkalomból, hogy az ottani városi jog- és pénzügyi bizottság **Simonffy** polgármester indítványára elhatározta, hogy a közgyűlés küldöttsége sürgős fölratot vigyen a kormányhoz a javító intézetért.

Ezen az ülésen azzal is előhozakodtak, hogy az állam 1893-ban az igazságügyi palota építése alkalmából a szerződésben kötelezte magát Debrecenben egy gyűjtőfőház építésére. Minthogy azonban erről szó ma már nem lehet, a polgármester éveken át sürgette, hogy a helyett javító-intézetet kapjon a város.

Szilágyi Dezső egy ízben az aszodi javító-intézetet akarta oda áthelyezni, de a város ezt el nem fogadta, sokkal nagyobb szabásut kívánt. Most erre itt a kedvező alkalom. Az állam oly nagyméretű országos javító-intézetet tervez, melylyel 60—70 család oda költözése és egyéb pénzügyi és más előny várható. Ezért most joggal követeli Debrecen a javító-intézetet. Ezeket pedig a polgármester adta elő.

El is fogadták az indítványát. Debrecen tehát a második város, a mely jelentkezik a javító-intézetért. Csak az a különös, hogy annak idején meg Szegeden jelölték meg a területet is, ahol a javító-intézetet fölépíteni szándékolták s ami mind eddig elmaradt.

Debrecenben azt is tudják, hogy Szeged mit ajánlott az államnak a javító-intézet céljaira. Ezt pedig úgy tudják, hogy Szeged ad 120 hold területet és 4 millió téglát. És bárha ilyen óriási áldozatot hoz Szeged, lehet, hogy Debrecen még erre is rálicitál.

Hát erről a rálicitálásról szó sincsen. Mert Debrecen ekkora áldozatot nem hozhat, nem is akar hozni; egy-

szerűen csak a maga igazát keresi, mely 1893-ban megirt szerződésben gyökerizik.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés előtt.

A tanács javaslatai.

— dec. 12.

A mai városi közgyűlés egyes tárgyait tegnap délután látta el a szükséges véleményes javaslattal Debrecen város tanácsa, teljes ülésében, melyen **Puky Gyula** főispán elnökölt.

A tanácsülésen kivétel nélkül jelen volt a tanács minden tagja.

(A város pénzalapjai.)

Debrecen város házi- és gyámpénztárának olyan heverő pénzalapjait, melyek törvényes biztosíték mellett sem adhatók ki, valahogy mégis csak gyümölcsöztetni kell. A tanács ebben a tekintetben a jog- és pénzügyi-bizottság véleményére helyezkedett s kimondta, hogy a pénzalapok kétötöd részben a Debreceni Első Takarékpénztárnál helyezendők el, 4 százalékos kamatra háromötöd részben egyenlőképen felosztva a többi pénzügyintézetben és pedig a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Bankban 6 hóra 4 és fél százalékra, azontul 4 százalékra; a Közigazgatási-Bankban 6 hóra 4 százalékra, azontul 3 hattized százalékra, az Alföldi Takarékbank 4 százalékra, a Takaré- és Hitelintézetnél szintén 4 százalékra.

(Városatyá választása.)

Az 1903. évben sorrend szerint kilépő 46 törvényhatósági bizottsági tag által megüresedett helyekre a tanács a választást e hónap 29-ikére javasolja kitűzni.

Választási elnököknek és azok helyetteseül kijelöli a következőket:

I. kerület. Elnök: **Nagy Ferenc**, helyettesei **Király Gyula** és **Bihari István**.

II. kerület. Elnök: **Tudós János dr.**, helyettesei **Csiky Lajos** és **Pongó Lajos**.

III. kerület. Elnök: **Lengyel Imre**, helyettesei **Csatth Zsigmond** és **Kulesár Endre**.

IV. kerület. Elnök: **Kemény Mór**, helyettesei **Márton Imre** és **Serli Ede**.

V. kerület. Elnök: **Irinyi István dr.**, helyettesei **Debreceni Lajos** és **Alföldy Gábor**.

VI. kerület. Elnök: **Rickl Antal**, helyettesei **Szentkirályi Tivadar** és **Némethy László**.

(Javitó-intézet Debrecenben.)

Ezután **Simonffy Imre** polgármester javaslatát olvasták fel a Debrecenben létesítendő javító-intézet tárgyában.

A mi nyugdíjba kívánczó ősz polgármesterünk, akit félszázados működése alatt mindenkor csak e város jól felfogott érdekei vezettek, mielőtt bucsut venne hivatalától egy olyan javaslattal járul Debrecen közönsége elé, mely csak az ő Debrecen város iránt érzett nagy szeretetéről tesz bizonyosságot s melyért elismerést érdemel.

Igy mondja ki ezt szép elismerő szavakban a jog- és pénzügyi-bizottság javaslata, mely a mi ősz polgármesterünknek a létesítendő javító-intézet felállítására tárgyában benyújtott s lapunkban már ismertetet javaslatát minden tekintetben pártolja.

A tanács is erre az álláspontra he-

lyezkedett s ajánlja a közgyűlésnek, mondja ki, hogy a javító intézetnek Debrecenben való felállítására végett felir a miniszterhez, felajánlva az építkezésre telekül 25 hold földet a mikiépéresi országot mellett.

(Apróbb ügyek.)

Kimondta ezután a tanácsülés, hogy Debrecen város legtöbb adófizetőinek névsorát, mely már az új kerületi beosztás szerint van összeállítva 9 kerület szerint, felterjeszteni javasolja a miniszterhez, aki hivatva van dönteni az új kerületi beosztás ellen beadott felebbezés tárgyában is.

Kimondotta továbbá, hogy Fülöp András rendőrbiztos nyugdíjaztatás iránt beadott kérelmét, jöllehet a kérelmező fegyelmi vizsgálat alatt áll, elfogadásra ajánlja. Trázi László özvegyének pedig évi 800 korona nyugdíjat és 160 korona neveltetési pótlékot kíván megszavaztatni.

× **A városi közgyűlés napján.** Ma d. u. 3 órakor felvonulnak a városatyák a rendes helyükre, a városháza nagy termébe, hogy Debrecen polgárainak javára teljesítsék köteleességüket. A Szabadság hasábjain közöltük már a decemberi rendes közgyűlés tárgysorozatát, mely ott van minden bizottsági tag kezében. Kétség nélkül hisszük, hogy a törvényhatósági bizottság szabadelvű párti tagjai meggondolták a mai közgyűlés nagyfontosságú ügyeinek jelentőségét és ehhez képest a közgyűlés berekesztéséig hiven ott maradnak és minden kérdésben erős akarattal érvényesítik meggyőződésüket. A tisztújító közgyűléstől már csak tíz nap választja el a városatyákat. A tisztújítás után pedig, mint jeleztük, a megállapodás szerint december 29 én, tehát még ebben az évben, le kell rakni a városi közigazgatás biztos alapját az új városatyák megválasztásával. Ezen kívül is nevezetes kérdések kerülnek eldöntésre; multhatatlanul szükséges tehát, hogy a szabadelvű párti bizottsági tagok a közgyűlés összes tárgyainak elintézésénél jelen legyenek. Hiszük is, hogy kivétel nélkül mindannyian érvényesíteni kívánják minden kérdésben a város javára megérlelt elhatározásukat.

× **Simonffy polgármester.** A mai közgyűlés több ízben kiemelt és ismertetett fontos tárgyai mellett is kiváló figyelmet érdemel az a közgyűlés tárgysorozatán kívül álló érzelmi jelenség, hogy ez alkalommal ül utoljára a városi közgyűlés elnöki székében a város érdemekben gazdag ősz polgármestere, Simonffy Imre királyi tanácsos. Ez a szerény hely, ez a szűk keret a Szabadság közigazgatási rovatában nem arra való, hogy a több mint félszázados munkásság nagy érdemeire méltó koszorút fonjunk. Simonffy Imre lelkes, áldásos, önzetlen működése annyira összeforrt Debrecen város haladásának történetével, hogy e diszes közpálya dicsőségét bizonyára megfelelő módon maga a város, a lakosság érzetemes érzelmeinek hű kifejezője fogja kellően megörökíteni. De midőn a mai közgyűlésen utolszor látjuk a pol-

gármesteri székben Simonffy Imrét, a kinek Debrecen városa oly sokat köszönhet s aki egész életét a közügyeknek, a törhetetlen szabadelvűségnek szentelte: nem állhatjuk meg, hogy a meghatottság igaz érzelmeivel ne hajtjuk meg a hálás elismerés lobogóját a bucsuzó polgármester előtt.

× **Számonkérőszék a megyénél.** Puky Gyula főispán tegnap számonkérőszéket tartott Hajdúvármegye összes hivatalában. Ez alkalommal példás rendet talált minden hivatalban, melyekben mintha a hátralék fogalmát nem is ismernék a tisztviselők, minden ügydarabot mintaszerű elintézésben talált. Számonkérőszék végével a tisztviselőknek s hivatalnokoknak ügybuzgó működésükért elismerését is nyilvánította a főispán.

Hajdúvármegye őszi közgyűlése.

— dec. 12.

Tegnap becsajjtotta ki Rásó Gyula alispán az e hónap 15-én tartandó vármegyei közgyűlés tárgysorozatát, mely összesen 66 tárgyat tartalmaz a főszámvevő jelentéseinek kivételével.

Hajdúvármegye állandó választmányja ugyancsak tegnap foglalkozott az ügyekkel, az egyes tárgyakat véleményes javaslattal látva el.

A tárgysorozat túlnyomó része egyesekeket érdeklő apróbb ügyekből áll. Fontosabb tárgya lesz azonban a megyei hivatalok hivatalos óráinak megállapítása. Ebben a tekintetben az állandó választmány Rásó Gyula alispán javaslatát ajánlja elfogadásra, mely szerint a hivatalos órák májustól—októberig reggel 8—12-ig, délután 3—5-ig, okt. től—májusig reggel 9—12-ig, délután 2—5-ig tartandók meg. A közgyűlés valószínűleg így fog határozni.

Fontos lesz még Rásó Gyula alispán javaslata, melyben azt kéri, hogy a vármegyei pénztárakból biztosíték mellett kiadott kölcsön után szerzett kamatok 6 és fél százalék helyett 6 százalékban állapítsanak meg. Az állandó választmány azonban továbbra is fentartatni kívánja 6 és fél százalék kamatot.

A Boeskey szobor ügyében kiküldött bizottság javaslatát az állandó választmány elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek, de azzal a megjegyzéssel, hogy az 1906. évre felállítandó szobor költségei egyelőre nem pótható, hanem a megyei házi-pénztár terhére irandók s onnan fedezendőek. Hogy hova fogják a szobrot felállítani, azt a közgyűlés fogja eldönteni.

Szatmár város, Borsodvármegye, Szepesvármegye, Budapest főváros átiratait a tengerszem jogtalan eltulajdonítása és illetve a póttartalékos katonák behívása és az ujoncjutalék felemelése ellen hasonló szellemű felirattal kívánja az állandó választmány támogatni.

Végül kimondta az állandó választmány, hogy a Kaba—náduvári helyi érdekű vasut építésére már egy ízben megszavazott 40,000 koronának újbóli megszavazását javasolja. A multkorai határozat nyanyis csak 1902 szeptemberig szolt s miután a vasut építést ez ideig meg nem kezdték, hatályát veszítette. Most azonban a vasut építését a tavasszal megkezdik, így hát újabb határozatra van szükség.

× **A közigazgatás egyszerűsítése.** A Belügyi Közlönyben közölt kézbesítési

utasítás értelmében újévtől kezdve a posta útján juttatják az érdekeltek kezébe a hivatalos iratokat. Az új rend értelmében a posta útján kézbesítendő irást a hatóság közönséges levél gyanánt küldi; a címzés kizárólag az állam hivatalos nyelvén történik. Térti bevénnyel csak a jogkövetkezményekkel járó idézéseket, a fellebbezéssel megtámadható határozatokat és általában, azokat az irásokat fogják küldeni, a melyeknek kézbesítéséről a feladó hatóságnak meggyőződést kell szereznie. Ajánlva csak oly leveleket szabad földadni, amelyek pótolhatatlan irásokat tartalmaznak. A magánfelek részére törti bevény nélkül postára adott hivatalos irásokat a feladást követő nyolcadik napon kézbesítettnek tekinti a hatóság. Ily módon a milliókra menő kézbesítési iver kiállítására és azok beérkezésének nyilvántartására elmarad, ami nagyon megkönnyíti a hivatalok dolgát. Valószínű, hogy a polgári perrendtartás reformjával kapcsolatban a kézbesítésnek ez a könnyű és természetes módja az igazságügyi hatóságoknál és tört fog hódítani. A postai kézbesítés alól csupán a megmagyarázást igénylő és a kényszerkézbesítések vétetnek ki. Ezeket Budapesten és azokban a városokban, ahol bejelentési hivatal van ez teljesíti, a többi városban és a községekben pedig a hatósági közegek (köz-ségi jegyzők) végzik.

× **Rendőrök és hajduk egyenruhája.** Debrecen város rendőrlégénységének hajduinak s szolgaszemélyzete ruháinak és eszímáinak elkészítésére a város tanácsa tegnap hirdette ki a pályázatot. Az ajánlatok külön a ruhára és külön a eszímákra e hó 27-ig adandók be.

× **A pócegődrök tisztítása.** Debrecen város tanácsa tegnap határozott a pócegődrök tisztításért pályázó vállalkozók ajánlatai felett. Nyolc ajánlkozó közül a vállalatot Fazekas Kálmán és Fried Lajos társvállalkozóknak adta ki.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Gyűlés a vallásos esték tárgyában. Az ev. ref. theologia ifjúságának kebelében fennálló, és már eddig is igen szép eredményeket ért Hittanszaki Önképző Társulat vallásos estéket szándékozik tartani az iskolákban. Erre nézve kérelmet és előterjesztést nyújtott be az egyház felettes hatóságához. Tegnap délután foglalkozott ez ügygyel egy bizottság, melyben Kiss Aron ev. ref. püspök elnöklete alatt résztvettek: Csiky Lajos dr. Erdöss József, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Hajdu Zsigmond és még több egyházi előkelőség, kik a legmelegebben üdvözölték a Hittanszaki Önképző Társulat tervét, s megállapították a kivitel módozatait.

Presbyteri gyűlés. E hónap 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor presbyteri gyűlés lesz a ref. egyházépület tanácstermében Kiss Aron ev. ref. püspök és gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

A Joghallgatók Önképző-körének gyűlése. A joghallgatók tudományos Önképző-köre szépen sikerült felolvasó estélyt rendezett tegnap a főiskola IV. sz. tantermében. Ezen a gyűlésen olvasták fel a tudományos értekezésre kiírt verseny pályázói értekezéseiket. Az első díjat (20 kor. arany) Milotay István 3 jh. nyerte. Az 1868. XLIV. törvényekről nemzetiségi politikai szempontból című mély tanulmányra valló értekezésével, a

második díjat Fái Arthur 4 jh. A nagybirtokokról című értekezésével. Makay Márton 4 jh. Az esküdbíróságról írott értekezését egyhangú dicsérettel fogadta a gyűlés.

A Tudományos Önképzőkör most ismét pályázatot hirdet. A kitűzött tétel a következő: A család és joga jogbölcsészeti szempontból, kiváló figyelemmel a hazai magánjogra. A legjobb műnek a jutalma 30 korona. Pályázati határidő 1903. március hó 15. napja.

H I R E K.

N a p l ó.

Építkezések, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Dec. 12. Városi rendes közgyűlés.

Dec. 13. A munkakiállítás megnyitása az árvaház nagytermében.

Dec. 15. Megyei közgyűlés.

Dec. 15. A népnevelésügyi bizottság ülése délután 4 órakor, (Városháza)

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagokválasztása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

* **A főispán gyászja.** Őszinte és igaz részvétellel értesülünk arról a súlyos családi gyászról, mely *Puky Gyula* főispánt érte. Nagybátyja bizáki *Puky György* földbirtokos 90 éves korában Jászberényben meghalt. Az elhunyt legidősebb tagja volt a *Puky* családnak és gyermekei után legközelebbi rokona *Puky Gyula* főispán volt, aki a ma tartandó temetésre még tegnap este el is utazott s csak a temetés után, tehát ma éjjel fog visszatérni Debrecenbe. A gyászeset miatt a ma délután tartandó városi közgyűlésen a távollevő főispán helyett *Simonffy Imre* polgármester fog elnökölni.

* **Wlassics miniszter Debrecen közönségéhez.** Debrecen város összes értelmiségének előkelő képviselői *Fraknoi Vilmos* püspök részvételével a városi muzeum ügyében a múlt héten értekezletet tartottak. Ebből az értekezletből Debrecen város közönsége nevében üdvözölték *Wlassics Gyula* közoktatásügyi minisztert. Az üdvözlésre a miniszter *Puky Gyula* főispánhoz a következő táviratot intézte:

Szivem mélyéből köszönöm Debrecen város közönségének a városi muzeum alapítása ügyében tartott értekezlet alkalmából küldött üdvözlését és viszont lelkemből üdvözlöm a nagy magyar várost, amely nemzeti közművelődési intézményeink sorát egy ujjal gazdagítja.

Wlassics.

* **Huzd ki, töröld ki!** . . . Bent a bárány, kint a farkas: ez a dolog természetesen rendje. De mikor a bárány azt bégeti: gyere be, farkas, szövetkezem veled, barátságot kötök veled! ezen bizony a józan vagy szánakozik, vagy nevet. Felette furcsa móka, mikor tyukörző lesz a róka; mikor a galambdueba véresek tojásokat. Az is a különös esetek sorába tartozik, ha pékek és szakácsok hófehér ruhájukban szívesen fogadják a kéménykötő ölelgelését. Szakasztott ilyen

természetellenes látvány szomorítja el a szemlélőt egy idő óta Debrecenben. S ez a nem éppen épületes állapot feljuttatja azokat a jeleneteket, melyek nem is olyan régen történtek a városháza nagytermében. *Bizottsági tagokat választottak.* Emlékezhettek erre minden debreceni polgár. Egy név állt a szavazó lapon. Egy derék, szelid, ősz fejű, rózsás arcú, igénytelen férfi neve. S ez ellen a férfi ellen acélos dühvel kovácsolta az ellenséges hadi tervet egy szilaj, akaratos törtető, aki azért szeret rombolni, hogy aztán minél gyakoribb lehessen az építkezés.

— *Huzd ki! Töröld ki!* — szaladgált haragosan szavazótól szavazóhoz a bizottsági tag-buktató. Nem kell ide közénk az az ember! *Huzd ki, töröld ki!* És nem nyugodott addig, a míg ki nem huzták, nem törölték. Így bukott el a derék . . .

És lám, hogy fordulnak az idők meg az erkölcsök! Most — éljen a megbuktatott! A jó Antónió, akire *Shylok* a kését fente, hogy kivágja szíve tájáról a font hust, most hirtelen fegyverbarátul tisztelheti a pengés vitézt. Most úgy áll a mese, hogy többé nem bent a bárány, kint a farkas, hanem a farkas együtt van a báránnyal . . . Bizonyosan éhes, báránypecsenyére vásik a foga! . . . Ami nem is csoda ebben a fagyos, kegyetlen téli időben!

* **Ráth Károly emléke.** Az ipartestületek nagyváradi orsz. gyűlése épen *Szávay Gyula* debreceni kamarai titkár emlékbeszédének hatása alatt elhatározta, hogy közadakozás útján örökíti meg az iparügyek kiváló harcosának, *Ráth Károlynak* emlékét. Az országos gyűlés a kamarákat kérte fel a gyűjtésre s a debreceni kamara meg is kezdte a gyűjtést. A kamara ivén eddig a következő adakozások vannak feljegyezve: A debreceni kamara 50 kor. *Thék Endre* (Bpest) 100 kor. *Ráth Károly* (Szeged) 10 kor. *István gőzmalom* r. t. 10 kor. *Mayer Emil* 5 kor. *Szávay Gyula* 5 kor. Összesen 180 korona.

* **Kohut tanító ünneplése.** A 40 év óta a tanítói pályán közbecsülés mellett működő *Kohut Mór* e hónap 21-én tartandó jubileumán *Debrecen* társadalmi rang- és felekezeti különbség nélkül részt fog venni. A róm. kath. egyház részéről bejelentette az ünneplésben való részvételt *Wolafka Nándor* püspök, a Göncy-egyletet pedig *Csurka István* titkár fogja képviselni az ünnepen. De egymásután jelentik be részvételüket a debreceni egyházak, egyletek, testületek. A jubileum napján este 5 órakor szép ünnepség lesz, gazdag műsorral a zenedében, este 7 órakor pedig társas vacsora lesz a Fronerben. Az étkezés étlap szerint történik. Aki meghívót tévedésből még nem kapott, forduljon *Lippe József* bizottsági jegyzőhöz. Jegyek a délutáni ünnepélyre az izr. tantestület bármely tagjánál kaphatók.

* **Esküvő.** *Rottler Béla* kir. táblai bíró tegnap esküdött örök hűséget *Benke Ilonkának*, *Benke Gyula* magánzó bájos leányának. A polgári kötést *Oláh Imre* anyakönyvvezető végezte teljes díszben.

* **Jótekonyság.** *Nagy Ferenc* bankigazgató ur, a részére egy perből bíróilag megítélt 20 koronát a városunkban létesítendő siketnéma iskola-alap javára adományozta. A nemes jótekonyságért ez uton mond köszönetet *Oláh Károly* tanácsnok, mint a jótekonny intézmények ügyeinek előadója.

* **Eljegyzés.** Ifj. balásfai *Orosz László* rendőrfogalmazó id. *Orosz László* nyug. kir. p. ü. igazgató-helyettes fia eljegyezte *Tóth Zsuzsikát*, *Tóth Ferencné* szül. Böszörményi *Zsuzsanna* bájos leányát.

* **Árverelnek a Bikában.** A város nevezetes fogadója, az *Arany Bika* új esztendő napján bérlőt cserél. Fölötte rosszkor történik ez a változás, télvíz idején, mikor a diszes táncterem felé mosolyog a mulatni vágyók sokasága és a kellő ujtásokra nincs kedvező idő. A nyári unalmak esendjében alkalmasabb lenne az ilyen átadásokat elintézni. Eppen azért furcsa mostanában, az eleven forgalom idején az az önkéntes árverelés, melyet a mostani báró társaság rendez. A vevők serege minden délután felvonul a Bikába és szobáról szobára hangzik a kikiáltás: egy ágy, egy asztal, egy mosdó . . . ki ad többet érte. Ami elkél, azt a vevő viszi magával. És fogy a felszerelés lassan, biztosan. Karácsonyig kiürülnek a vendégszobák, elhordják a város négy tája felé az összevásárolt holmit. Azután esend következik. De nem halálos esend. Csak pár napos aléltóság. Azután feltámad az *Arany Bika* s az elhagyott, üres szobák, termék helyiségek esendes birodalmát átveszi az új bérlő.

* **Didergő gyermek az utcán.** Ilyenkor karácsony táján a gyermekek szeretnek az utcákon járkálni, a fényes kirakatok ezerféle csodájára boldogan bá-mézkodni. Nem csak az uri kisasszonykák és urfiak, hanem a szegény vézna gyermekek is örömet furakodnak a boltablakok közelébe. Azonban az idén tulajágosan kemény a tél. A madarak is elbujnak; a didergő gyermekek is hamar elmenekülnek. Tél apó hidegsége elől esendes fűtött szobába.

Egy csitri lányka mégis ott fagyoskodik az esti fényben csillogó játékos bolt előtt. Vékony a ruháskája; a csöpség majdnem beledermes a didergésbe. De csak ott áll és mereszi bágyadt nagy szemét a cifra játékszerekre.

Előkelő ur halad el mellette. Észreveszi a gyermeket és megsajnálja. Talán hajléka, betevő falatja sines. Megszólítja:

— Mért kucorogsz itt a hidegben kis lány? Mit szeretnél abból a tarka boltból? Kell-e kalács, habos torta? Vagy füge, alma, arany dió?

A gyermek ijedten bámul. Aztán nekibátorodik.

— Játékot szeretnék! Mert még soha életemben nem volt játékom.

* **Munkakiállítás a szövőiskolában.** A debreceni jótékony nőegylet szövőipar tanfolyamán készült munkák e hónap 13-tól kezdve 10—12 napon át megtekinthetők a nőegylet péterfia utcai árházának nagy termében. A munkákat a nőegylet szövőgépen a tanulók készítettek gondos vezetés alatt. A munkák a becsülési árban eladóak. A remek hazai készítményre felhívjuk itt is olvasóink figyelmét.

* **Deák Ferenc századik születésnapja.** Deák Ferenc születésének 100-dik évfordulója a jövő évben lesz és a budapesti egyetemi ifjuság körében már megindult a mozgalom, hogy az évfordulót kellő módon megünnepeljék. *Wlassics Tibor, Farkas Imre és Kétly Endre*, az *Erő* című ifjusági lap szerkesztői felszólítást intéztek az egyetemi ifjusághoz, hogy lépjen akcióba Deák Ferenc százados születési évfordulójának megünnepelésére. Tudatják fölbírájukban az ifjúsággal azt is, hogy a Deák jubileum érdekében a jövő év január havában ifjusági nagygyűlést tartanak.

* **Nagy Dezső Amerikában.** Közönségünknek élénk emlékezetében élhet még Nagy Dezső joghallgató, ki művészi cimbalomjátékával annyiszor gyönyörködte a hangversenyek közönségét s annyi dicsőséget, igaz elismerést aratott. Már abban az időben gyakran csábították különböző szerződéses ajánlatokkal, végre Nagy Dezső kiment Amerikába. Tegnap érkezett meg Debrecenben élő családjához a levél Hamburgból, melyben tudatja, hogy utban van Amerika felé, hol mint cimbalom-művész fogja keresni a dicsőséget — és a dollárokat. Nagyváradról indult neki a nagy utnak s négy jó barátja egész Hamburgig elkísérte.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Kabai Imre ev. ref. 14 napos, Rusznyák Eszter ev. ref. 4 éves, Dede Ferenc ev. ref. 19 éves, Murvai Sándor ev. ref. 4 hónapos, Bari Gyula ev. ref. 2 hónapos, özv. Katona Gáborné ev. ref. 79 éves.

* **A karácsonyi kiállítás.** A karácsonyi kiállítás bíráló bizottsága ma délután 3 órakor gyűlést tart *Tóth Kálmán* bizottsági elnök elnöklete alatt, elbírálás alá veszik a karácsonyi kiállításra beküldött tárgyakat és dönteni fognak a jutalmazásra nézve.

* **Elütötte a kisvonat.** Kiss György bérkocsis 36 számú kocsijával az Egyháztéren várakozott egy utasára. A sínhez oly közel állott meg kocsijával, hogy a teherkocsikat szállító kisvonat elütötte. Kiss Györgynek és a lovaknak nem lett bajok, de a kocsis sárhányói letörtek és hátulsó része összezúzódott. Mivel pedig a szerencsétlenség sohasem szokott egyedül járni, Kiss Györgyöt még ezen felül közbiztonság elleni kihágásért megbüntették a rendőrség.

* **Orvosi bizonyítványok díja.** A miniszter legújabb rendeletében felhívta az ország betegsegítő pénztárait, intézkedjenek, arra nézve, hogy a pénztári orvosok a baleset esetére biztosított munkások részéről kért bizonyítványok kiállításával járó munkát az érdekelt munkások viszonyaihoz mérten a legesekélyebb díjért végezzék, s így elejét vegyék a balesetek által sujtott munkások méltánytalan megterhelésének.

* **Szülésznök jelentkezése.** Kenézy Gyula, bábaképzői igazgató tanárnál a bábaképzőben e hónap 15-től 21-ig jelentkezni tartoznak az összes debreceni

szülésznök. Dr. Sárvány Gyula tisztifőorvos most felhívja a jelentkezésre ez utóbbi is a szülésznök figyelmét, nehogy a jelentkezést elmulasszák, miután ez esetben szigorúan meg fogják őket büntetni.

* **Békéltető bizottsági ülés.** Tegnap délután 4 órakor békéltető bizottsági ülés volt az ipartestület nagytermében *Berecky Lajos* rendőrfogalmazó iparhatósági megbízott elnöklete alatt, melyen számos panaszos ügyet intézett el a bizottság.

* **Megkerült szánkó csengők.** *Bicó Gyula* építész a napokban be akart fogatni szánkájába, s meglepetéssel látta, hogy a lószerszámra erősített két szép kivitelű csengőt valaki ellopta. Jelentést tett, a rendőrség, de nem sok reménye volt az elvesztett jószágok megtalálására, mert sem a lopás idejére, sem a tettes személyére nézve felvilágosítást adni nem tudott. — Dobos rendőrbiztos azonban kutatta a csengőket, s meg is találta 2 bérkocsisnál, kik előadták, hogy a csengőket *Máté Péter* kocsistól vették kilenc koronáért. *Máté Péter*t, ki jelenleg a tüzoltó laktanyában szolgál mint kocsis, vallatásra fogta Dobos rendőrbiztos. A kocsis beismerte a lopást, mire a 60 koronát érő csengőket elkobozták az ügyet pedig áttették az ügyészséghez.

* **Többször kitiltott tolvaj.** *Szatmári Zsófia* Debrecenből kitiltott csavargónő tegnap délután *Major János*étól elmelt egy nyakéket és öt korona készpénzt. A lopáson azonban rajtaesípték s beszállították a rendőrség bünyügyi osztályához. Először megbüntették 30 napi elzárásra, a kitiltás megszegése miatt, azután végleg kitiltották a városból, végül pedig a kir. ügyészség fogja oltalmába venni lopás büntetése miatt az enyveskezű hölgyet.

x **Meglepő szép** ruhaszövet, selyem bársony és mosóvelez ujdonságok kaphatók: **Boros testvérek** női divat áruházában. Debrecen, Kossuth utca 6. sz. alatt.

x **Alföldy Károly** tánciskolájában a második tanfolyam december hó 15-én kezdődik. Beiratásokat elfogad bármely időben. Lakása Péterfia u. 2. szám.

x **Az az óriási Dunai harcsa,** mely a mai napon **Márkus Jenő** vendéglőshöz különféle halakkal együtt megérkezett, ma pénteken **halpaprikás** stb. alakjában kerül a Télikert fehér asztalára. Az a felséges **halpaprikás** meg az a **jó bor** és **Korona sör**, melyhez már **Márkusnál** a közönség szokva van. elképzeljük mily nagy keresletnek fog örüdeni. Este **Kiss Béla** zenekara hangversenyez.

EGYLET.

Állami tisztviselők köre. Az Állami Tisztviselők Orsz. Egyletének debreceni és vidéki köre december 21-én délelőtt tizenegy órakor a Jogász és tisztviselőkör helyiségében közgyűlést tart, melyre az összes tagokat és a Hajdúvármegye területén lakó állami tisztviselőket azzal hívja meg az elnökség, hogy tekintettel a közgyűlés tárgysorozatára mennél nagyobb számban jelenjenek meg. A közgyűlési meghívókat már ki is bocsátotta **Kazinczy Gábor** kir. ítélőtáblai bír., az Állami Tisztviselők Országos Egylete Debrecen és vidéki körének elnöke. A tárgysorozat következő: 1. Jelentés az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének november 23-án történt megalakulásáról. 2. A helyi alapszabályoknak kiegészítése, illetve az Országos Egyesület alapszabályaihoz alkalmaztatása. 3. A

tisztikar lemondása. 4. Új tisztikar és választmány alakítása. Választandó: 2 elnök, 2 titkár, pénztáros, ellenőr, ügyész, 3 számvizsgáló és az alapszabályok által megállapítandó számú választmányi tag. 5. Tiszteletbeli tagok választása. 6. Esetleges indítványok.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Dec. 12 pénteken *Váljunk el, vigjáték*
Dec. 13 szombaton *Niobe* daljáték Először
Dec. 14 vasárnap délután *A tót leány* népmű este *Niobe* daljáték

— **(Váljunk el.)** Ebben a szomorú világban ki ne szeretne, ki ne óhajtana jóízűt kacagni? A vidámság olyan ilyenkor a szívnek, mint a napsugár, mely áttör a sűrű téli ködön. Nagyon valószínű tehát, hogy ma este valóságos buszjárás lesz a színház felé; mert mindenki örül, ha a jókedv virágait fakadni láthatja. Már pedig ma este a színházban a *Váljunk el* című vigjátékot adják, melynek elmés humora még a félholtat is meg tudná nevetetni. Ezért gondoljuk, hogy a színház zsufolásig meg fog telni s a közönség nem válik el a muzsa hajlékától, míg boldog férje karjai közt a bájos, vig Cyprienne végképesuffá nem teszi a bamba Adhemárt. A *Váljunk el* különben is kedvelt vigjátéka a debreceni közönségnek, mely most kétös örömmel mehet élvezni *Sardou* szellemes alkotását, mivel nagyon jó szereposztásban kerül színre a darab és *Hahnel* Arankának pompás alkalma lesz egyénisége és művészete teljes erejét bemutatni.

TÁVIRATOK.

A király meggyógyult.

Bécs, december 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) A király ma reggel Schönbrunnból ideérkezett. Öfelsége legutóbbi betegségéből teljesen felépült és a karácsonyi ünnepeket Wallseeben Mária Valéria királyi hercegnőnél fogja tölteni. Egyébiránt a király az egész telet Bécsben tölti; de februárban hosszabb tartózkodásra Budapestre utazik. Csak most tudódott ki, hogy királyon ezelőtt egy héttel könnyebb fajta műtétet végeztek, mely szerencsés eredménnyel járt.

A tápéi választás.

Szeged, dec. 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) Tápén a pártok felvonulása reggel 8 órakor kezdődött. A választók száma körülbelül 1900. Dorozsmán 730, Kisteleken 307, Horgoson 276, Sándorfalván 129, Tápén 90, Algyőn 64, Sövényházán 105, Szegeden és Szegváron 137 választója van a kerületnek. Három jelöltre szavaztak: a szabadelvűpárti *Rohoney Gedeonra*, a függetlenségi *Kelemen Bélára* és a néppárti *Lilimre*. Délig *Rohoney* 247, *Kelemen* 93, *Lilin* 5 szavazatot kapott. A választ s este ért véget és eredménye az, hogy 320 szótöbbséggel *Kelemen Béla* győzött.

A nagyszalontai választás.

Nagyszalonta, dec. 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) Két függetlenségi-párti ellenjelölt küzdött: *Halász Lajos* lapszerkesztő és *Balogh Mihály* birtokos. A választás reggel teljes rendben kezdődött. Mult éjjel egy Halász-párti legényt összeszurkáltak. A szavazást a Balogh-párt kezdte. Délig Balognak 235, Halásznak 128 szavazata volt. Esti 6 óráig Balogh Mihályra 732, Halász Lajosra 414 szavazat esett. Ekkor már Balogh megválasztása valószínű volt. Késő este ért véget a választás, melynek eredménye az, hogy Halász Lajos 508 szavazata ellenében Balogh 875 szavazatot kapott, tehát Balogh Mihályt 353 szótöbbséggel választották meg képviselővé. Mezői szocialistára 14-én szavaztak.

Nagy tűz Bécsben.

Bécs, dec. 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Schottenringen levő *Deutsch Mór* fonálgárban nagy tűz támadt, mely átesapott a Scheiber és Boskovitz cég gummiraktárába. A tűzoltóknak csak több órai munka után óriási megfeszítéssel sikerült a tüzet eloltani. A kár majdnem félmillió korona.

A venezuelai bonyodalom.

London, dec. 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) A venezuelai elnök magatartása következtében az ellenségeskedés megkezdése kikerülhetetlennek látszik. Anglia nem tűrheti *Castro* elnök viselkedését és Németország bizonyára Angliával egyértelműen a legszigorúbban fog fellépni.

London, dec. 11. Bowen carracasi amerikai követ, aki az angol és német érdekek védelmét elvállalta, arról értesíti a külügyi hivatalt, hogy tegnap sok angol és német állampolgárt *letartóztattak*.

Carracas, dec. 10. *Castro* elnök egy beszélgetés során azt mondta, hogy elégtételt kellett volna kérnie a trinidadi angol hatóságok eljárásáért, a miért a *felkelőket évek során át támogatták*, Patost illetőleg azt mondta *Castro*, hogy Anglia erőszakkal igyekszik megszerezni azt, amit valószínűleg a diplomácia útján is megszerezhetett volna. *Castro* az volt a szándéka, hogy 1903. március havában összehívja a kongresszust. Németországra és a kölcsönre nézve, a melyet Venezuela nem az ő elnöksége alatt vett fel, azt mondta *Castro*, hogy őszinte kívánsága a kamatfizetést újra megkezdeni, mielőtt a béke helyreáll.

Carracas, dec. 10. Carracasban 97 német állampolgárt tartóztattak le, a kik állandóan itt laknak. Tévedésből Goffard belga ügyvivőt is letartóztatták. A venezuelai kormány lefoglalta a la guayrai angol vasutat és a német Krupp-féle központi vasutat. Carracas angol lakosait mind letartóztatták.

Gabonatözsde.

Budapest, december 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) Buzakinálai mérsékelt, vételkedv tartott. Kedvező irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba szilárdan tartott áron. Egyéb gabonanemek tartottak. Idő: hideg.

Buza áprilisra	0.00—00.
Gabona áprilisra	7.80—81.
„ októberre	6.75—76.
Zab	6.35—36.
Tengeri májusra	5.82—83.
Repce	11.95—12.05.

Földrengés Máramarosban.

Máramaros-Sziget, december 11. (*Saját tudósítónk távirata.*) Több községben gyenge földrengés volt. Talaborfalván a házak megrepedeztek.

MULATSÁGOK.

Dec. 13. Gazdász táncestély a Bika disztermében
Dec. 31. A nőegylet tombola estélye. (Bika disztermében.)

Jan. 10. A Polgári-kör bálja a Bika szálló nagy termében.

A Vörös-kereszt-egylet bálja. A Vörös-kereszt-egylet debreceni fiókjának választmánya tegnap délután *Váradi Szabó Jánosné* urasszony elnöklete alatt értekezletet tartott, a melyen elhatározták, hogy az egylet fiókjának bizonyára fényes sikerű bálját a jövő január hó 21-én tartják meg a *Bika* szálloda disztermében. A bál rendező-bizottságát egy közelebb tartandó értekezleten fogják megalakítani.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

36

— Egy ostoba regényt. Egy eszes művelt férfiről, a ki nagyon szereti a feleségét. Az asszony gazdag, a férjnek nincs vagyona; de igen előkelő és tehetséges ember. De nem csinál semmit, nem dolgozik, nem keres állást, melynek jövedelméből megélhetne, hanem csak turbékol és a felesége vagyonából él. Ostobaság! Hát nem képtelen alak ez? Hát van ilyen férfi? Hát mondja, ferfi az ilyen?

És nem várva be Szalacsi válasszát kisetett a szobából.

Más alkalommal a kápolnába lepte meg őt Zoltán a mint ott térdelt a Pándi Adorján felesége sirboltjának vasrácsa előtt és imádkozott. Zoltán szeretett volna odarohanni hozzá, hogy a kezét, a ruháját elhalmozza csókjaival. Jolán rendkívül megzavarodott, piros lett mint mint a pipacs. Föluügrött a zsámolyról és fejével biccentve, kiment.

— Jolán kisasszony gyűlöli maga? — kérdezte Zoltán megdöbbenve, remegő hangon.

— Nem Gyűlölöm. De nem tetszik. hogy itt van! Ezzel kifutott a szabadbaen Szalacsi napokig törte a tejét ez. az érthetetlen mondáson; beszélni akart Jolánnal, de Jolán mindig elutasította.

— Jöjjön, Tolócy, jöjjön, Erzsi már férjhez ment, gombház ha leszakad lesz más, most udvaroljon nekem! — fogadta negédes nevetéssel, az érkező Tolócy Lajost, a ki gyászfátyolos kalappal érkezett a kastélyba. Erzsike hűtlenségét gyászolta.

IX

Pándy György estefelé sürgős táviratot kapott külföldről, valahonnan a genfi tó mellől.

Mindnyájan körülvették a papát és várták, hogy megmondja, mi van a táviratban.

Abban a táviratban, pedig igen különös dolog volt. a hatóság rövid jelentése arról, hogy a genfi tó partján, az Täubchenhaus emeleti erkélyszobájában halva találtak egy házaspárt, a kiktől irataikból megtudták, hogy a férfi Sztrop-

kó Leánder, a nő pedig neje, született Pándy Erzzébet.

(Folyt. köv.)

15827.

1902.

Arverési hirdetés.

A debreczen szab. kir város tulajdonát képező Nagyerbő és Savóskuti erdőnek f. 1902/3 évben téli legeltetésre sertések részére nyilvános szóbeli árverésen leendő bérbeadása rendeltetvén el, ezen árverés megtarrására határ időül f. 1902 év december 13 napjának délelőtt 10 órája a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségben (városház első emelet 14 szám) tüzetik ki s ezen árverésre az érdeklődők meghívotnak.

Kiáltási ár a nagy erdőre 1000 korona a savóskutra 1000 korona.

Debreczen 1902 december 9.

A városi tanács

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegek dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czegeggyessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállító.
Rudolstadt.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa balzsam

Már maga az a nedv, mely a nyírfatörzséből, ha abba fűrészt eszközlünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb szepítőszér ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsamá készítjük, akkor

lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetelen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam ismítja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-akákat és mindenféle bőrtisztítatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Főraktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertárban, Király-utca 22 szám.

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utcában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utcai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferenc-utcában kiadó egy utcai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a Kiadóhivatal.

Legszebb karácsonyi ajándék

MERCURBANK

karácsonyi sorjegycsoportja.

250.000 kor. nyerhető!

I Jótékonycélu államsorjegy ára 4.— kor.
I József-sorsjegy .. 10.50 ..
I negyed osztály sorsjáték .. 8.— ..
22.50 kor.

A három együtt csak 20 korona.

Megrendelések postautalványon

MERCURBANK Budapest Mercurpalota IV.
Váci-utca 37.

LEGNEMESEBB AJÁNDÉKOT

olcsón lehet beszerezni

PACZELT JÁNOS mag és virág czégnél

A hol mindig sok szépszebbi dísznövény virágzó növény és levágott virág nagy készlet van, mint Camelliák, Rózsák több színben, Chrysanthemumok nemes fajából, Taczeták, Margaretták, Anemónék. Gyöngyvirág márcziusi Ibolyák, Cyklamén, nyári Ibolya és sok másféle, melyikből legfinomabb ízléssel

csokrokat készítenek,

vidéki megrendelések pontosan szétküldetnek és csomagolásra nagy gond fordítatik. — Együttal bejelentem, hogy hozottam egy vagonnal

karácsony-fákat,

különböző magasságban. — Felkérem a nagyérdemű közönséget, a ki karácsonyfára igényt tart, nálam megrendelni kegyeskedjen, melyet pontosan házhoz szállítunk

olcsón.

Tömeges megrendeléseket kérve vagyok teljes tisztelettel:

Paczelt János.

Legfinomabb aczél zsebkések és ollók.
Legújabb illatszerek és mosdószappanok.
Fog, haj, köröm és ... ruha kefék ...
Disztárgyak és Gyermekek játékok,

legjutányosabb árban kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar

magyar áru üzletében.

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

női ruhakelme vásárt

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosóveleket, francia batistokat, Atlas Satin és Delaineket, harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított árakon

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles női divat szövet 1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles mosó velez 2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI
... Debreczen ...

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és kiüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleák, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók. stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

A legjobb arc-
szépitőszert a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. | Kitűnő toillet szappanok a Serail-puder. Kiváló finom arcpor háromszinben, fehér, rózsás és krémé 1 doboz ára 1 korona.

Epe-szappan. | o kenőcs használatához o Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Serail-crème. nappali használatra. Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerészertárban, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerészertárban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér